

Dosarul nr.3ra-631/21

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul central – N. Bobu

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – D. Stănilă, V. Pușcaș, D. Corolevschi

ÎNCHEIERE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Ala Cobăneanu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Primăria comunei Sudarca, raionul Dondușeni,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Valerii Rusnac împotriva Primăriei comunei Sudarca, raionul Dondușeni, intervenient accesoriu Oficiul teritorial Edineț al Cancelariei de Stat cu privire la restituirea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți prin care s-a respins apelul declarat de către Primăria comunei Sudarca, raionul Dondușeni, s-a menținut hotărârea din data de 07 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul central,

constată:

La 28 noiembrie 2017 Valerii Rusnac a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Primăriei comunei Sudarca, raionul Dondușeni, intervenient accesoriu Oficiul teritorial Edineț al Cancelariei de Stat, prin care a solicitat obligarea Primăriei com. Sudarca să-i restituie titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral xxxxx, pe care îl deține în baza deciziei Consiliului comunal Sudarca nr. 23/3 din 27 octombrie 2010, repararea prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei pentru refuzul neîntemeiat de a satisface cerințele din cererea prealabilă și încasarea cheltuielilor de judecată. (f.d.2-4)

În motivarea acțiunii Valerii Rusnac a invocat că la 29 ianuarie 2003 de către Primăria com. Sudarca, prin decizia nr.3 din 10 septembrie 2002 i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren în proprietate privată, cu suprafața de 1,6955 ha, cu numărul cadastral xxxxx.

Ulterior, prin decizia nr.23/3 din 27 octombrie 2010 Consiliul com. Sudarca i-a eliberat alt titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 2,7000 ha. Astfel ambele titluri au fost eliberate pentru același teren, cu aceeași amplasare geografică, însă cu suprafețe diferite.

Reclamantul a menționat că autoritatea pârâtă a refuzat eliberarea titlului de autentificare a deținătorului de teren cu numărul cadastral xxxxx, astfel acesta s-a

adresat cu o plângere către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice, care a fost redirecționată către Oficiul teritorial Edineț al Cancelariei de Stat pentru clarificarea problemei, după care Valerii Rusnac a primit de la Primăria com. Sudarca titlul de autentificare a deținătorului de teren cu numărul cadastral xxxxx.

La 11 iulie 2011 reclamantul a fost informat de către Oficiul teritorial Edineț al Cancelariei de Stat că titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren a fost perfectat la Institutul de Proiectări, Geodezie și Cadastru din mun. Bălți și în cel mai scurt timp urmează să fie înregistrat la OCT Dondușeni.

Valerii Rusnac a menționat că titlul respectiv îl deținea la sine în original din anul 2011 până în anul 2012, când acesta s-a prezentat la Primăria com. Sudarca, r-nul Dondușeni și primarul Anatolie Lisnic i-a luat originalul titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral xxxxx, motivând că este nevoie de a modifica din nou suprafața de teren atribuită prin titluri, iar după soluționarea problemei îl va restitui.

Reclamantul a susținut că culpa primarului com. Sudarca se manifestă prin faptul că, acesta se eschivează, prin diferite modalități, invocând diferite motive, de a restitui titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral xxxxx, ce-i aparține reclamantului cu drept de proprietate. Necesitatea eliberării anume a titlului cu numărul cadastral xxxxx este motivată prin multiplele adresări ale lui Valerii Rusnac la diferite organe de resort pentru soluționarea problemei de eliberare a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, fiind o necesitate de înregistrare a bunului în cauză la OCT Dondușeni.

Valerii Rusnac, considerând-se vătămat în dreptul său de a-i fi restituit titlul, la 19 septembrie 2017 s-a adresat o cerere prealabilă colectivă către Primăria com. Sudarca, prin care a solicitat eliberarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorilor de teren, menționând că este un act ce-i aparține cu drept de proprietate.

La 30 octombrie 2017 autoritatea pârâtă a remis în adresa reclamantului răspunsul cu nr.937, prin care a refuzat de a satisface cerințele din cererea prealabilă, menționând că „autoritățile publice locale au manifestat disponibilitate de a repartiza cota de teren din rezerva primăriei, însă ați refuzat categoric acest lucru. Suplimentar vă reamintim că faptul refuzului menționat este constatat și de către executorul judecătoresc Victor Balțat, prin încheierea privind încetarea procedurii de executare rezultată din refuzul creditorului”.

În opinia reclamantului argumentul invocat privind refuzul în eliberarea titlului este neîntemeiat, deoarece executorii judecătorești au atribuții numai la executarea unei hotărâri judecătorești, însă pe cazul dat reclamantul nu are nici o hotărâre judecătorească, iar faptele și circumstanțele date se referă la alt litigiu funciar, care a avut loc cu terenul pe care-l deține soția reclamantului Siuzana Rusnac. Totodată, celorlalți petiționari din cererea prealabilă, Primăria com. Sudarca le-a remis răspuns pozitiv, prin care le-a comunicat că le va întoarce titlurile după careva lucrări cadastrale.

Prin hotărârea din data de 07 iunie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul central s-a admis acțiunea, s-a obligat Primăria com. Sudarca, raionul Dondușeni de a restitui titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral xxxxx lui Valerii Rusnac, care îl deține în baza deciziei Consiliului comunal Sudarca, raionul Dondușeni nr.23/3 din 27 octombrie 2010, s-a încasat din contul Primăriei com. Sudarca, raionul Dondușeni în beneficiul lui Valerii Rusnac cu titlul de prejudiciu

moral suma de 10 000 lei și cheltuielile de judecată formate din cheltuieli de transport în mărime de 2 345,10 lei. (f.d.125,134-139)

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 02 aprilie 2019 a admis apelul declarat de către Primăria com. Sudarca, a casat hotărârea din data de 07 iunie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul central cu emiterea unei noi hotărâri prin care a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Valerii Rusnac. (f.d.226,227-232, vol.I)

Prin decizia din data de 18 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de către Valerii Rusnac, s-a casat decizia instanței de apel cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Bălți. (f.d. 42-48, vol.II)

Rejudecând cauza Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 08 octombrie 2020 a respins apelul declarat de către Primăria com. Sudarca, a menținut hotărârea din data de 07 iunie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul central. (f.d.103,104-106, vol.II)

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de apel a menționat că conform deciziei nr.23/3 din data de 27 octombrie 2010, Consiliul comunal Sudarca, r-nul Dondușeni i-a eliberat lui Valerii Rusnac titlul de cotă de teren echivalent din rezerva Primăriei comunei Sudarca. În baza deciziei menționate la 24 noiembrie 2010 lui Valerii Rusnac i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului asupra pământului agricol proprietate privată, cu numărul cadastral xxxxx, suprafața de 2,7000 ha, care la 22 noiembrie 2012 a fost predat primarului com. Sudarca r-ul Dondușeni, pentru corectarea anumitor greșeli geodezice (f.d.11). Primăria com. Sudarca r-nul Dondușeni, sub diferite pretexte refuză restituirea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral xxxxx lui Valerii Rusnac.

În aceste circumstanțe și în temeiul art.53, alin. (1) din Constituție, art.1, art. 16 și art.25, alin. (1), lit. b), alin. (3) și (4) din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000 instanța de apel a conchis că instanța de fond just a ajuns la concluzia privind admiterea cererii de chemare în judecată, ori Valerii Rusnac de drept și de fapt deține în proprietate privată terenul agricol cu numărul cadastral xxxxx, suprafața de 2,7000 ha, iar prin refuzul autorității pârâte de a-i restitui titlul a survenit situația prin care Valerii Rusnac a fost lipsit de posibilitatea legală de confirmare a existenței dreptului său în deținerea proprietății private din anul 2012.

De asemenea, instanța de apel a mai reținut ca fiind corectă concluzia instanței de fond privind încasarea prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei și a cheltuielilor de transport în sumă de 2 345,10 lei.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Primăria com. Sudarca, r-nul Dondușeni, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu restituirea cauzei la rejudecare. (f.d. 118-123, vol.II)

În motivarea recursului Primăria com. Sudarca, r-nul Dondușeni a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care urma să fie aplicată, interpretând eronat legea și incorect a constatat că la 24 noiembrie 2010 lui Valerii Rusnac i-a fost eliberat titlul de autentificare a dreptului asupra pământului agricol proprietate privată, cu numărul cadastral xxxxx, cu suprafața de 2,70 ha, ori în baza deciziei nr.23/3 din data de 27 octombrie 2010 Consiliul comunal Sudarca a decis de a elibera titlurile de cotă de teren echivalent bugetarilor care beneficiază de teren echivalent din rezerva Primăriei comunei Sudarca. La această decizie a fost anexată o listă unde lui Valerii

Rusnac i s-a atribuit suprafața de 1,70 ha, dar nu un teren agricol cu suprafața de 2,70 ha cum a constatat instanța de apel în decizia sa.

Autoritatea recurentă a mai menționat că instanța de apel incorect a constatat că Valerii Rusnac, de drept și de fapt deține în proprietate privată terenul agricol cu numărul cadastral xxxxx suprafața de 2,70 ha, ori la materialele dosarului sunt prezentat probe ce demonstrează că terenul respectiv Valerii Rusnac nu l-a deținut și nu-l deține, mai mult ca atât acest teren nu are plan geometric, iar sub aspectul prevederilor art.38, alin.(3) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25 februarie 1998 această greșeală nu are un caracter tehnic. Din motivul că Valerii Rusnac pretinde la un titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața indicată incorect de 2,70 ha, până la moment nu este întocmit planul geometric al întregului masiv, fapt care lezează dreptul de proprietate a celorlalți deținători de terenuri agricole, mai mult ca atât până la moment nu a fost întocmit nici actul de stabilire a hotarelor terenurilor agricole a fiecărui destinatar de pe masivul respectiv.

La 14 mai 2021 Valerii Rusnac a depus referință la recursul înaintat de către Primăria com. Sudarca, r-nul Dondușeni, prin care a solicitat declararea recursului ca fiind tardiv, menționând că autoritatea recurentă a depus recursul peste două luni de la data pronunțării deciziei contestate, deși cunoștea că cauza a fost examinată în contencios administrativ și termenul de contestate este prevăzut de Codul administrativ. (f.d. 177-178, vol.II)

Examinând admisibilitatea recursului depus de către Primăria com. Sudarca, r-nul Dondușeni completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245, alin. (1).

În corespundere cu art. 245, alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În conformitate cu art. 97, alin. (1) din Codul administrativ notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod.

Aliniatul 3, lit. c) al aceluiași articol prevede că autoritatea publică poate alege notificarea prin poștă cu scrisoare recomandată.

Conform art. 109 din Codul administrativ un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Din materialele dosarului rezultă că decizia Curții de Apel Bălți a fost adoptată în ședință publică la 08 octombrie 2020.

Dispozitivul deciziei a fost notificat Primăriei com. Sudarca, r-nul Dondușeni la 16 octombrie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție DS3121138180AS, anexat la fila dosarului 109, volumul II.

Din coroborarea prevederilor legale precitate cu circumstanțele faptice descrise, completul constată că începutul curgerii termenului de depunere a recursului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării dispozitivului deciziei.

În acest sens sunt relevante dispozițiile art. 63 din Codul administrativ, care a instituit modul de calculare a termenului. Astfel, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, atunci ziua survenirii evenimentului sau momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În condițiile speței termenul de depunere a recursului a început să curgă din data de 17 octombrie 2020, următoarea zi de la recepționarea dispozitivului deciziei contestate și a expirat la 16 noiembrie 2020, ora 24.00, care era zi lucrătoare.

Însă, distinct acestor condiții legale Primăria com. Sudarca, r-nul Dondușeni a depus recursul motivat la Curtea de Apel Bălți la 18 decembrie 2020, fapt confirmat prin amprenta ștampilei aplicată pe prima filă a cererii de recurs. (f.d. 118, vol. II)

La aspectul dat completul consideră că de la momentul notificării dispozitivului deciziei din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, autoritatea recurentă a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul său procedural și a depune recurs în interiorul termenului instituit la art. 245, alin. (1) din Codul administrativ. Or, fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, autoritatea recurentă trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a recursului, în caz contrar intervenind aplicarea instantanee, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246, alin. (2) lit. d) din Codul administrativ.

Totodată, completul menționează că necunoașterea sau interpretarea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii. Prin urmare, nerespectarea termenului de depunere a recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al autorității recurente, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În atare circumstanțe, completul opinează că declararea recursului depus de către Primăria com. Sudarca, r-nul Dondușeni ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și

a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice. Or, certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție indispensabilă a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Primăria comunei Sudarca, raionul Dondușeni.

Conform art. 230, 245 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Primăria comunei Sudarca, raionul Dondușeni se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Ala Cobăneanu